

Bohoslužby v Zábřehu 25.dubna 2021

J 10,11-18

Milé sestry, milí bratři, možná znáte ten vtip, jak přijde zákazník do obchodu a chce koupit papouška. Prodavač mu ukáže prvního a říká, že umí mluvit anglicky a stojí dva tisíce. Pak ukáže druhého, ten že umí francouzsky a španělsky a stojí tři tisíce. Zákazníkovi se to zdá dost a tak se zeptá, kolik stojí tento nenápadný vzadu? Ten je za devět tisíc. Cože? Tolik? A co umí? To my nevíme, ale ti další dva mu říkají šéfe... Myslím, že se v tomto vtipu celkem odráží mínění mnohých o roli nadřízených, vedoucích, těch, kteří mají být autoritou. Možná je to dnes kus naše folklóru dávat najevo, že vlastně o nějaké takové ty šéfy moc nestojíme. Jenže je tomu skutečně tak? Jednou jsem v jedné obci mluvil v kanceláři se starostou. A najednou se do dveří vhrnul jeden chlápek v montérkách a bez nějakých dalších rozpaků volal na starostu, kam že má vysypat ty kameny od hřiště? Proč to neprobral třeba jen s bagristou? Nebo nerozhodl sám? Vždyť starosta na místě vůbec nebyl. Myslím, že právě podobné situace nás upozorňují na to, že nějakou tu autoritu, která řekne, co a jak máme udělat nad sebou potřebujeme. Neporadíme si se vším sami. Problém tak nebude v autoritě jako takové jako spíš v její konkrétní podobě, zkušenosti, kterou s ní máme. Ona nebývá vždycky zrovna dobrá. Velice naléhavá je otázka autority v situacích, které formují náš život, které ho někam směřují. Dobrým člověkem se nikdo nestane jen tak sám od sebe. Do určitého věku přebereme od svých rodičů pohled na to, co je a co není dobré, co je důležité a co až druhotné. Jenže co potom? Určité vedení potřebujeme celý život. Kam se obracíme o radu, kde hledáme nějaký ukazatel další cesty při těch mnoha rozcestích na která přicházíme? Někdy možná jen jdeme s davem. Moc věci neřešíme, moc se neptáme. I když to tak nevypadá, je to také forma následování nějaké autority. Podvědomě si přeci řekneme, že když něco dělá většina, tak je to asi dobré a klidně to můžeme konat také. Důvěřujeme čemusi kolektivnímu, co se skrývá za jednáním té většiny kolem nás. Proč? To vlastně moc nevíme, ale přijde nám to jednoduché, osvědčené, proto také důvěryhodné. Kdyby na tom bylo něco zlého, asi by se to muselo projevit. Když je něco běžného, normálního, když to funguje, nevidíme moc důvodů ke změně. Většinou do chvíle, když nás někdo donutí se nad tím zamyslet. To je případ Ježíšova působení. Vede nás k tomu, abychom přemýšleli nad svým jednáním, proč vlastně děláme, co děláme. Neříká nutně, že by všechno bylo špatně. To ne. Ale přeci jen je dobré si uvědomit, z čeho vychází naše důvěra v to, že jednáme správně. Přeci jenom se mění mnoho věcí kolem nás a na mnohé otázky nestačí odpověď, že se to tak dělalo vždycky, tak jsme se to naučili a hotovo. Možná se vám vybaví zkušenosti z dob vzdělávání vlastního či dětí. Otázka, proč se musejí učit zrovna tohle může být výlevem pubertálního vzdoru. Ale také oprávněnou námitkou, hledáním, výzvou k zamyšlení, jestli do těch dětských hlav nelijeme věci, které nejsou zase tak důležité na úkor něčeho, co by bylo potřeba mnohem víc, co by je zajímalo. Týkat se to nemusí jen školy. Děti vzděláváme přece i v církvi. A nejen děti. Učíme se stále, přijímáme různé vzory a normy chování. Možná máme problém s autoritou šéfa, protože je dnes moderní si myslet, že ti nahoře

v kancelářích tomu moc nerozumí a nevědí nic o nás v terénu. Možná máme problém s autoritou učitele, protože jako děti slýcháme, že učitelé jsou hloupí, protože po nás něco chtějí. A možná máme problém s církevní autoritou, protože se o ní říká, že je zkostrnatělá, nemá potuchy o běžných problémech. Jenže, co když je tomu ještě trochu jinak? Co když je na pozadí spíš dojem, přesvědčení, že tato autorita je nám vnucena, musíme ji respektovat, protože je tomu tak vždycky bylo a právě tomu se podvědomě vzpíráme. Jsme postaveni do vztahu, ve kterém necítíme prostor pro důvěru. Stojí spíše na povinnosti, nějaké setrvačnosti. Na otázku, proč poslouchat šéfy, učitele či faráře se nám dostane jen odpovědi, že prostě proto, že je to šéf, učitel či farář. A taková odpověď často nestačí. Potřebujeme pádnější důvod. V čem ho najít? To ukazuje opět Ježíš, když mluví nejen o vztahu k Zákonu, ale také třeba o pastýřích. Práci pastýře dnes známe spíš jen z vyprávění, není to pro nás tak běžná činnost, jak v době Ježíšově, ale třeba i v dobách našich prarodičů. Přesto Ježíš o této úloze mluví tak, že ji můžeme vztáhnout téměř na cokoliv, co konáme ve vztahu k druhým. Stojí tu totiž proti sobě dva různé přístupy. Jeden to dělá pro peníze, druhý kvůli ovčím. Jeden z toho jen něco chce mít, druhý do toho vnáší kus sebe. Jaký v tom bývá rozdíl asi poznáváme u mnoha činností, které běžně vykonáváme. Když chybí zápal, nestojí výsledek za nic, protože nám na tom výsledku tolik nezáleží. Ježíš na tento problém poukazoval u těch, kteří měli vést lid k Bohu. Nevznášel pochybnosti o tom, že by Boha neměli v úctě, nebo by byl pro ně bezvýznamný Zákon. Toto bylo v pořádku. Ale chyběl vztah k těm, které měli vést, kterým sloužili. Služba byla spíše prací, která nějak naplnila čas. A nijak to nikdo neřešil, protože všichni to tak dělali celé generace stejně. Což znamená, že si zvykli lidé i jejich učitelé. Změnu přináší Ježíš a je to hodně poznat na vztahu k problematickým skupinám. Hříšníci, lidé na okraji, ti se stávají oním rozdílovým místem mezi Ježíšem a učiteli, kteří ho předcházeli. Pokud učím slova Zákona jen proto, abych z toho něco měl, neřeším, jak toto slovo působí a přejmu už i takové běžné mínění, že celníkům, nevěstkám a podobným typům lidí nemá cenu nic předávat, protože to stejně nepřijmou. Ale Ježíš je jiný. Na lidech mu záleží. I na těch hříšných. Proto s nimi ztrácí čas, proto se věnuje tomu, aby mezi mnoha paragrafy určujícími lidský život zaslechli, co si o tomto životě myslí Bůh, co si myslí o nich samotných. Proto se Ježíš stává autoritou zcela jinou než farizeové a zákoníci. Stává se hlasem, který mnozí touží následovat, protože je v něm něco, co k tomu následování přímo vybízí. Celé generace jdeme stejnou cestou. Dříve nebo později se setkáme s otázkou, proč jednáme, jak jednáme, proč zachováváme určitá pravidla, zvyky. Dostáváme se do pozici autority, která svou odpovědí zapůsobí na rozhodování tazatele. Do určité míry je naše autorita dána tím, že jsme kdo jsme. Jenže to se velice rychle mění a pak je dána tím, co a jak konáme. Sám Bůh je v nám tom vzorem. Nevstupuje do vztahu s člověkem s tím, že on je prostě Bůh, je bytost možností a schopností zcela jiných než my, a proto ho musíme poslouchat a respektovat. V Ježíši Kristu není tímto typem autority. Do vztahu s člověkem vstupuje jako ten, kdo svou mocí vrací člověka k životu, přináší do jeho každého dne svůj pokoj. Stává se jeho přítelem, bytostí která není nadřazená, ale milující. A to by se mělo promítnout i do našeho vztahu k těm, kteří k nám vzhlížejí, kteří očekávají odpovědi na své otázky. Nejen jako nadřízení, učitelé či faráři, ale i jako rodiče, přátelé, sousedé jsme v pozici určité autority, tedy těch, kteří můžou nějakým způsobem ovlivnit život druhých, někam ho vést, formovat. Je tedy důležité jakou odpověď dáváme na nevyřčené otázky ohledně životních rozhodnutí, jak s touto autoritou nakládáme. Je důležité, jak vyznívá naše cesta následování Ježíše. Na čem ji stavíme a druhým tak dosvědčujeme? Zvěst Velikonoc stojí na tom, že Ježíš je živý Pána. Stojí na milosrdenství s hříšníkem, na odpouštějící lásce. Proto i z našeho svědectví by mělo zaznívat, že křesťany nejsme, protože jsme se tak narodili, protože naše

kultura k tomu má blízko. Jsme křesťany, protože jsme sami pochopili, že mnohé z toho, co jsme převzali nejsou jen prázdné zvyky, ale poznání, že nás takto vede Boží hlas znějící v Ježíši z Nazareta. On je pastýř, který pečuje o své stádo. A my se mu v důvěře odevzdáváme, aby skrze nás pečoval i dál o ty, které ze všech stran volá, aby byli součástí jeho ovčince. Proto děláme, co děláme. Nacházíme v tom smysl a naplnění každého dne. Pane Ježíši, vede náš cestami, které nebývají vždy lehké, ale vždy jsi blízko, chráníš nás a vedeš k dobrému. Pomáhej nám, abychom také dokázali s láskou pečovat o ty, které jsi nám svěřil. Amen.